

Dalai Lama was ook voor Merkel een probleem

Duits-Chinese betrekkingen maandenlang bekoeld

Achtergrond - 3 juni 2009

(3 juni 2009) De Duitse kanselier Merkel stond twee jaar geleden al voor het dilemma waar premier Balkenende nu voor staat. De Nederlandse minister-president wil de Dalai Lama niet ontvangen om China niet voor het hoofd te stoten. De Tibetaanse geestelijk leider arriveert vandaag voor een driedaags bezoek in Nederland.

Kanselier Angela Merkel (CDU) ontving de Dalai Lama in september 2007 persoonlijk op haar Bundeskanzleramt. Voor China stond dat gelijk aan een officieel staatsbezoek en dat liet het duidelijk merken: het land zegde meerdere ontmoetingen op hoog niveau tussen Duitse en Chinese politici af. De officiële betrekkingen tussen Duitsland en China bleven maandenlang uiterst koel.

Ook het Duitse bedrijfsleven merkte de gevolgen van de Chinese crisis in het najaar van 2007. De Duitse industrie riep Merkel op "een constructieve dialoog" met China te voeren. Het kostte Duitslands minister van Buitenlandse Zaken Frank-Walter Steinmeier (SPD) veel tijd en moeite de betrekkingen met belangrijke handelspartner China weer in goede banen te leiden.

Mensenrechten

Toen de Dalai Lama in mei 2008 weer naar Duitsland kwam, wilde de SPD daarom "meer tact" in de omgang met de kwestie-Tibet - lees: China niet nog eens voor het hoofd stoten. De sociaaldemocraten waren het niet eens met Merkel, die mensenrechtenkwesties ook in haar contacten met China nadrukkelijk op de agenda zet. Het leidde tot de zoveelste ruzie tussen beide coalitiepartners.

Noch Merkel, noch Steinmeier ontvingen de Tibetaanse geestelijk leider vorig voorjaar. Merkel reisde op dat moment door Latijns-Amerika, en kon hem dus niet ontvangen. Steinmeier wilde niet. De relatie met China was net weer enigszins op orde.

Uiteindelijk nodigde minister van Ontwikkelingssamenwerking Heidemarie Wiczeorek-Zeul (SPD) de Dalai Lama uit - tegen uitdrukkelijke wens van Steinmeier en toenmalig SPD-voorzitter Kurt Beck in. "Ik spreek regelmatig met

religieuze leiders. Waarom niet met de Dalai Lama?” luidde haar commentaar.

De reactie uit China kwam nog dezelfde dag: niemand, ook Duitsland niet, werd geacht zich met de binnenlandse aangelegenheden van China te bemoeien. Tibet is zo'n interne kwestie. Sinds de inlijving van Tibet bij China in 1950 beschouwt het land de Dalai Lama, die naar autonomie voor Tibet streeft, als separatist.

Populairder dan de paus

Bij de Duitse bevolking is de Tibetaanse geestelijk leider erg populair. In juli van dit jaar bezoekt hij vier dagen lang Frankfurt, waar de organisatie veertigduizend mensen verwacht. Tijdens zijn bezoek in mei 2008 werd hij door 25 duizend enthousiaste fans toegejuicht, toen hij sprak bij de Brandenburger Tor.

Ook bij eerdere bezoeken trok de Dalai Lama uitverkochte zalen. Een onderzoek van *Der Spiegel* in 2007 wees uit dat hij in Duitsland populairder is dan de - Duitse - paus, vooral onder jongeren en hoger opgeleiden.

De relatie tussen Duitsland en China is inmiddels weer genormaliseerd. In januari van dit jaar bracht de Chinese premier Wen Jibao een officieel bezoek aan Merkel, met de economische crisis als voornaamste thema. In zijn kielzog reisden 130 Chinese managers mee, om zaken te doen met het Duitse bedrijfsleven. De Chinezen lieten weten graag in Duitsland te willen investeren. Niettemin zette Merkel ook toen de kwestie-Tibet en de mensenrechten op de agenda.

China is na Frankrijk en Nederland voor Duitsland de belangrijkste importpartner - belangrijker nog dan de Verenigde Staten. De export bedroeg in 2007 in totaal 29,9 miljard euro.

De Dalai Lama ontmoet in Nederland onder meer minister van Buitenlandse Zaken Maxime Verhagen (CDA), de leden van de Tweede Kamer, voormalig premier Ruud Lubbers en prinses Irene. Ook geeft hij een lezing en een boeddhistische sessie en opent hij vrijdag in De Melkweg in Amsterdam de nacht van Tibet.

Afbeelding:

[dpa/picture-alliance](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/736/dalai-lama-was-ook-voor-merkel-een-probleem>